

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วตามกาลเวลา ส่งผลให้คนในสังคมจำเป็นต้องปรับวิถีการดำรงชีวิตเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในด้านต่างๆ ตลอดจนการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว ฯลฯ โดยเฉพาะสังคมยุคใหม่ที่ข้อมูลข่าวสารมีบทบาท เรียกว่าเป็น "ยุคข้อมูลข่าวสาร" (Information Society) ที่หากใครเข้าถึงข่าวสารได้รวดเร็วกว่าก็ย่อมได้เปรียบผู้อื่น ดังนั้นฝ่ายที่มีหน้าที่ในการกระจายข่าวสารให้ประชาชนอย่างสื่อมวลชนจึงถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตต่อคนเรา เพราะช่วยให้ทราบข้อมูลรอบตัว ทำให้บุคคลสามารถนำข่าวสารไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม อาทิ การใช้ข่าวเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ ดำเนินงานหรือประเมินสถานการณ์ อีกทั้งสื่อมวลชนยังเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมมวลชนในยุคปัจจุบันด้วย เพราะนอกจากทำหน้าที่ให้ข้อมูลข่าวสารเป็นหลักแล้ว ยังมีบทบาทถ่ายทอดและสืบทอดวัฒนธรรมจนแทบไม่สามารถแยกหน้าที่ของคำระหว่าง "การสื่อสาร" กับคำว่า "วัฒนธรรม" ออกจากกันได้ ดังที่นักวิชาการศึกษาด้านการสื่อสารและวัฒนธรรมอย่าง Schirato (2000) กล่าวว่า "การสื่อสาร" มีฐานะเป็นผู้สร้างสรรค์หรือผู้ก่อกำเนิด (Generator) แบบแผนการดำเนินชีวิตของคนในสังคม

จากข้อสังเกตของ R. Williams (1974) ที่ว่าในปัจจุบันผลผลิตทางวัฒนธรรมได้เคลื่อนย้ายจากงานศิลปะและงานวรรณกรรมมาอยู่ในรูปแบบของภาพยนตร์ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เทปเพลง ฯลฯ อันเป็นผลผลิตทางวัฒนธรรมของสื่อมวลชนสมัยใหม่ ตัวอย่างการเคลื่อนย้ายที่เห็นเป็นปรากฏการณ์ชัดเจน คือมีการนำเค้าโครงเรื่องจากงานวรรณกรรมมาสร้างเป็นละครโทรทัศน์จำนวนมาก เป็นต้น จึงอาจกล่าวได้ว่าวัฒนธรรมของสังคมสมัยใหม่ถูกสร้างขึ้นมาจากสถาบันสื่อมวลชนสมัยใหม่เช่นกัน โดยเรียกวัฒนธรรมของสังคมสมัยใหม่ว่า "วัฒนธรรมประชานิยม" (Popular Culture) อันเป็นวัฒนธรรมที่มนุษย์สร้างขึ้นโดยไม่ยึดติดกับอุดมการณ์ใดๆ ไร้ขีดจำกัดเรื่องขอบเขตทางสังคม เน้นความบันเทิงเริงรมย์ ความสนุกสนาน และการหลีกหนีจากโลกความเป็นจริง (J.Fiske, 1991 : 2) และยังเป็นการถ่ายโอนสอดประสานให้เข้ากันระหว่างวัฒนธรรมชั้นสูง (High Culture) กับวัฒนธรรมชั้นกลาง (Bourgeoisie Culture) ดังนั้นการสื่อสารมวลชนซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมก็ต้องผันตัวเองให้สอดคล้องกับระบบสังคมด้วยเช่นกัน

ดังนั้นเมื่อการสื่อสารมวลชนเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของสังคม จึงส่งผลให้บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนเอื้อประโยชน์ต่อสังคมมากขึ้น แต่เนื่องจากคนส่วนใหญ่ยังคงคุ้นเคยกับบทบาทของสื่อมวลชนในด้านการให้ความบันเทิงเป็นหลัก จึงเกิดเป็นข้อถกเถียงกันว่า แท้จริงแล้วการสื่อสารมีบทบาทต่อสังคมอย่างไร อาจเป็นบทบาทในการพัฒนาสังคมทั้งในด้านการดำรงรักษาและเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมสังคมเพราะศักยภาพในการเข้าถึงได้ง่าย ซึ่งสามารถเสกได้ทั้งภาพและเสียง และเป็นที่นิยมมากกว่าสื่อชนิดอื่น และจากทัศนะของ McQuail ที่ได้กล่าวถึงบทบาทของสื่อมวลชนไว้ว่า การสื่อสารมวลชนมีหน้าที่สอดประสานสิ่งที่ตั้งงามให้เกิดขึ้นในสังคม สิ่งใดไม่ดีก็จะต้องตีแผ่ อธิบายให้เป็นที่กระจ่างชัดแก่ประชาชน แต่สิ่งที่ดีก็จะต้องสนับสนุนให้เกิดสังคมประภิต (Socializing) คือการเผยแผ่ความคิดให้เป็นที่แพร่หลายในสังคม (McQuail, 1987: 71-83) โดยจะต้องมีบรรทัดฐานในการเผยแผ่สิ่งที่ตั้งงามและช่วยสร้างประโยชน์ให้แก่สังคม

จากบทบาทของสื่อมวลชนดังกล่าว ถือเป็นปัจจัยหลักในการเป็นเป้าหมายวัฒนธรรมที่แตกต่างให้กลมกลืนกันได้ภายใต้สังคมเดียวกัน ซึ่งหากกระทำผ่านสื่อที่ทรงอิทธิพลที่สุดอย่างสื่อโทรทัศน์ก็จะสามารถทำให้เกิดเป็นวัฒนธรรมประชาานิยมได้ง่าย และนักวิชาการเองก็สนับสนุนว่า "การสื่อสารมวลชน" คือ "รูปแบบการสื่อสารที่ต้องใช้สื่อแบบสมัยใหม่ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เท่านั้น" (กาญจนา แก้วเทพ, 2545) จึงอาจกล่าวได้ว่าสื่อโทรทัศน์เป็นวัฒนธรรมประชาานิยมชนิดหนึ่ง ยกตัวอย่างเช่น การที่โทรทัศน์นำเรื่องราวชาวบ้านอย่างนิทานพื้นบ้านมาผลิต นำเสนอผ่านเทคนิคทางโทรทัศน์ออกมาในรูปของละครโทรทัศน์ อีกทั้งยังมีการดัดแปลงเค้าโครงเรื่องจากวรรณคดี เช่น ชุนช้างขุนแผน พระอภัยมณี หรือเนื้อหาของพุทธประวัติ เช่น มโหชนชาดก เป็นต้น ซึ่งถือว่าเป็นการสอดประสานวัฒนธรรมของชนชั้นสูงและกลาง มาผลิตในรูปของละครโทรทัศน์ที่เป็นวัฒนธรรมประชาานิยม เพื่อเผยแผ่ให้คนทุกชนชั้นสามารถเสกสิ่งที่มีคุณค่าโดยผ่านสื่อเดียวกัน ต่างกันเพียงชนชั้นและทัศนคติ สำหรับละครโทรทัศน์ที่สวนกระแสแห่งการแบ่ง แยกทางวัฒนธรรมมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนี้ ได้แก่ "ละครพื้นบ้าน" หรือ "ละครจักรๆ วงศ์ๆ "

ละครพื้นบ้านเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์เช่นเดียวกับละครอิงประวัติศาสตร์แต่เนื้อหาของเรื่องและวัตถุประสงค์แตกต่างกัน คือไม่แสดงถึงวีรกรรมหรือพระมหากรุณาธิคุณของกษัตริย์ ส่วนฉากการสู้รบการทำสงครามจะไม่ค่อยปรากฏเด่นชัดแต่จะเน้นการปกครองบ้านเมืองด้วยความสงบสุข ดังนั้นละครพื้นบ้านจึงเป็นเพียงการถ่ายทอด เป็นการนำตำนานการเล่าขานปากต่อปากหรือนิทานพื้นบ้านที่มีการเล่าต่อกันหรือเป็นเรื่องราวที่มีผู้เขียนแต่งขึ้นตามจินตนาการ ซึ่งมีลักษณะพิเศษอีกประการหนึ่งคือ "การสร้างจินตนาการ" ที่ไม่มีอยู่ในความเป็นจริง และมุ่งเน้นเพื่อสั่งสอนคติธรรมให้คนในยุคสมัยนั้นๆ (ณัฐพรรณ สุดเสนาะ, 2533 : 54-55)

ละครพื้นบ้านมีวิวัฒนาการไปตามเทคโนโลยีการสื่อสารเริ่มจากมีการนำเรื่องราวประเภทพื้นบ้านที่ได้รับการสืบทอดต่อกันมาในสังคมไทยผ่านสื่อ ทั้งในลักษณะการเล่าสู่กันฟัง การเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร จากนั้นจึงมีการนำมาเผยแพร่ด้วยการแสดง จนกระทั่งเมื่อเทคโนโลยีการพิมพ์เข้ามา มีอิทธิพลต่อประเทศไทยในสมัยรัชกาลที่ 4 จึงเริ่มมีการพิมพ์เรื่องพื้นบ้าน วรรณคดี วรรณกรรม ในรูปของหนังสือ จนกระทั่งมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่สุดคือ วิทยุและโทรทัศน์เข้ามาในประเทศไทย จึงมีการนำเรื่องราวพื้นบ้าน โดยเฉพาะนิทานพื้นบ้านมานำเสนอผ่านรายการโทรทัศน์ของช่อง 4 บางขุนพรหม ในรูปของละครร้อง ละครรำ ซึ่งในช่วงแรกได้นำเรื่องจากวรรณคดีมาแสดง เช่น ขุนช้างขุนแผน อิเหนา จนเมื่อบริษัทบางกอก บรอดคาสติ้งได้รับสัมปทานจากกองทัพบก จึงจัดตั้งสถานีกองทัพบกช่อง 7 และในปี พ.ศ. 2511 ทางช่อง 7 จึงได้ชักชวน คุณไพรัช สังวริบุตร มาทำรายการโทรทัศน์ให้แก่สถานีเป็นครั้งแรก โดยเปลี่ยนชื่อบริษัทจาก "กรุงเทพภาพยนตร์" เป็นบริษัท "สยามฟิล์ม" จากนั้นจึงเปลี่ยนเป็น "ดาราศิล์ม" และในที่สุดเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัทดาราวีดีโอ โดยเช่าเวลาออกอากาศของช่อง 7 เพื่อผลิตรายการละครโทรทัศน์ ซึ่งช่วงแรกคุณไพรัชเริ่มผลิตภาพยนตร์โทรทัศน์ โดยเริ่มจากภาพยนตร์โทรทัศน์แนวพื้นบ้านก่อน ด้วยระบบการถ่ายทำของภาพยนตร์ 16 มม. ซึ่งภาพยนตร์โทรทัศน์เรื่องแรกคือ "ปลาบู่ทอง" (ทีปวิท พงศ์ไพบูลย์, 2534 : 17)

ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาละครพื้นบ้าน จึงได้พัฒนาแนวเรื่องเป็นจักรๆ วงศ์ๆ เช่น ยอดพระกลิ้ง ลักษณะวงศ์ มนุษย์ปักซี นางสิบสอง เป็นต้น (มันทลี ศิลาวีเศษฤทธิ, 2537: 45) จนถึงปลายปี พ.ศ. 2524 คุณไพรัชได้เปลี่ยนเทคนิคการผลิตที่แต่เดิมใช้ฟิล์มภาพยนตร์มาใช้บันทึกเทปโทรทัศน์ กับละครสี่ยอดกุมาร และสังข์ทอง เป็นต้น (ทีปวิท พงศ์ไพบูลย์, 2534: 171) ซึ่งได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากผู้ชมจนทำให้คุณไพรัชได้ตั้งบริษัทที่ผลิตละครพื้นบ้านโดยเฉพาะคือ บริษัทสามเศียร จำกัด ในปี พ.ศ. 2529 จึงกล่าวได้ว่าละครพื้นบ้านหรือละครจักรวงศ์ได้เกิดนับแต่นั้น โดยเรื่องที่ผลิตได้นำเค้าโครงเรื่องมาจากนิทานพื้นบ้านของไทย (นิทานวัดเกาะ) วรรณคดี และบทละครนอก วัตถุประสงค์ของคุณไพรัชในการผลิตละครพื้นบ้านมีหลายประการด้วยกัน ประการแรก เป็นความชื่นชอบโดยส่วนตัวตั้งแต่สมัยเด็ก และเกี่ยวกับต้นทุนในการผลิตละครแนวนี้ค่อนข้างต่ำซึ่งเหมาะสำหรับผู้เริ่มต้นที่ยังมีทุนสำรองไม่มากนัก ดังคำสัมภาษณ์ของคุณไพรัชที่ว่า

"ตอนที่ผมเข้ามาทำทีวีในช่วงแรก ผมมีกำลังซื้อน้อยจึงใช้เช่าเวลา และหากเราทำหนังแนวจักรๆ วงศ์ๆ ค่าสร้างมันก็ถูก ไม่ถึงหมื่นบาทในเวลานั้น ตอนนั้นหนังญี่ปุ่นและหนังจีนเข้ามาตีตลาด จึงคิดว่าควรทำหนังไทยกันเอาไว้โดยไม่ได้มุ่งหวังอะไรมาก ได้แค่ 50 % ก็พอใจแล้ว เพราะผมต้องการให้เห็นง่าย ๆ ว่าของโบราณของเราก็มีดีเหมือนกัน" (ลลนา, 2534: 109)

พัฒนาการในการผลิตละครพื้นบ้านทางโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 เมื่อนำมาแจกแจงรายละเอียดพบความแตกต่างในหลายลักษณะ เช่น ลักษณะการปรับเปลี่ยนของชื่อบริษัทผู้ผลิต เวลาการออกอากาศ เรื่องที่มีการผลิตซ้ำ (Reproduce) และเรื่องที่น่ามาฉายซ้ำ (Rerun) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1.1 แสดงผลผลิตของละครพื้นบ้านทางโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

พ.ศ.	ผู้ผลิต	เรื่องที้ออกอากาศ	วัน-เวลา ออกอากาศ
2511	ดาราฟิล์ม	- ปลาบู่ทอง(1)	จันทร์-ศุกร์ หลังข่าวภาคค่ำ
2512	ดาราฟิล์ม	- ยอดพระกลืน(1) - ลักษณะวงศ์(1)	จันทร์-ศุกร์ หลังข่าวภาคค่ำ
2513	ดาราฟิล์ม	- พิกุลทอง(1)	จันทร์-ศุกร์ หลังข่าวภาคค่ำ
2514	ดาราฟิล์ม	- นางสิบสอง(1) - มนุษย์ปักซี(1)	จันทร์-ศุกร์ หลังข่าวภาคค่ำ
2515	ดาราฟิล์ม	- พระทินวงศ์(1) - ขุนแผนผจญภัย(1) - ผนสามฤดู(1)	จันทร์-ศุกร์ หลังข่าวภาคค่ำ
2516	ดาราฟิล์ม	- ปลาบู่ทอง(2) - อุทัยเทวี(1)	จันทร์-ศุกร์ หลังข่าวภาคค่ำ
2517	ดาราฟิล์ม	- แก้วพิสดาร(1)	จันทร์-ศุกร์ หลังข่าวภาคค่ำ
2518	ดาราฟิล์ม	- โกมินทร์(1) - พระทินวงศ์(2) - นางสิบสอง(2)	จันทร์-ศุกร์ หลังข่าวภาคค่ำ
2519	ดาราฟิล์ม	- แก้วนพเก้า(1)	จันทร์-ศุกร์ หลังข่าวภาคค่ำ
2520	ดาราฟิล์ม	- ตะเพียนทอง(1) - บัวแก้วบัวทอง(1)	จันทร์-ศุกร์ หลังข่าวภาคค่ำ
2521	ดาราฟิล์ม	- แก้วหน้าม้า(1)	จันทร์-ศุกร์ หลังข่าวภาคค่ำ
2522	ดาราฟิล์ม	- รามเกียรติ์(1) - หลวิชัยคาวิ(1)	จันทร์-ศุกร์ หลังข่าวภาคค่ำ
2523	ดาราฟิล์ม	- จันทรสุริยคราส(1) - ผักบัวกายสิทธิ์(1) เจ้าหญิงแดงอ่อน(1)	จันทร์-ศุกร์ หลังข่าวภาคค่ำ
2524	ดาราวิดีโอ	- จ้าวสุริยัน(1)	จันทร์-ศุกร์ หลังข่าวภาคค่ำ
2525	ดาราวิดีโอ	- โสนน้อยเรือนงาม(1) สุวรรณหงส์(1) - เจ้าหญิงนกระจาบ(1)	จันทร์-ศุกร์ หลังข่าวภาคค่ำ

ตารางที่ 1.1 (ต่อ) แสดงผลผลิตของละครพื้นบ้านทางโทรทัศน์ของสถานีกองทัพบกช่อง 7

พ.ศ.	ผู้ผลิต	เรื่องที้ออกอากาศ	วัน-เวลา ออกอากาศ
2526	ดาราวดีดีโอ	- สี่ยอดกุมาร(1) - สิงห์ไกรภพ(1) - ไชยเชษฐา(1) - ขวานฟ้าหน้าดำ(1)	จันทร์-ศุกร์ หลังข่าวภาคค่ำ
2527	ดาราวดีดีโอ	- วิหคสวรรค์(1) - สังข์ทอง(1)	จันทร์-ศุกร์ หลังข่าวภาคค่ำ
2528	ดาราวดีดีโอ	- จินดาสมุทร(1) - เทพสังวาลย์(1)	เสาร์-อาทิตย์ 8.00-9.00 น.
2529	สามเศียร	- ทิพย์เกษร(1) - พระอภัยมณี(1)	เสาร์-อาทิตย์ 8.00-9.00 น.
2530	สามเศียร	- แก้วหน้าม้า(2) - พิกุลทอง(2)	เสาร์-อาทิตย์ 8.00-9.00 น.
2531	สามเศียร	- นางสิบสอง(3) - พระทิววงศ์(3) - พระสุธนมโนราห์(1)	เสาร์-อาทิตย์ 8.00-9.00 น.
2532	สามเศียร	- อุทัยเทวี(2) - โกมินทร์(2)	เสาร์-อาทิตย์ 8.00-9.00 น.
2533	สามเศียร	- กายเพชรกายสุวรรณ(1) - สังข์ศิลป์ชัย(1)	เสาร์-อาทิตย์ 8.00-9.00 น.
2534	สามเศียร	- ดินน้ำลมไฟ(1) - พระไชยมงคล(1) - มาลัยทอง(1)	เสาร์-อาทิตย์ 8.00-9.00 น.
2535	สามเศียร	- ยอดพระกลั่น(2) - โมงป่า(1)	เสาร์-อาทิตย์ 8.00-9.00 น.
2536	สามเศียร	- จันทโครพ(1) - โสนน้อยเรือนงาม(2) - บัวแก้วบัวทอง(2)	เสาร์-อาทิตย์ 8.00-9.00 น.
2537	สามเศียร	- มิติมหัศจรรย์(1) - ปลาบู่ทอง(3)	เสาร์-อาทิตย์ 8.00-9.00 น.
2538	สามเศียร	- ไกรทอง(1) - เกราะเพชรเจ็ดสี(1) - มโหสถชาดก(1)	เสาร์-อาทิตย์ 8.00-9.00 น.
2539	สามเศียร	- กัญหาขาลี(1) - มณีนพเก้า(1)	เสาร์-อาทิตย์ 8.00-9.00 น.
2540	สามเศียร	- สิงห์ไกรภพ(2)	เสาร์-อาทิตย์ 8.00-9.00 น.
2541	สามเศียร	- ขวานฟ้าหน้าดำ(2) - ดาบเจ็ดสีมณีเจ็ดแสง(1)	เสาร์-อาทิตย์ 8.00-9.00 น.

ตารางที่ 1.1 (ต่อ) แสดงผลผลิตของละครพื้นบ้านทางโทรทัศน์ของสถานีกองทัพบกช่อง 7

พ.ศ.	ผู้ผลิต	เรื่องที่ออกอากาศ	วัน-เวลา ออกอากาศ
2542	สามเศียร	- เทพศิลป์อินทจักร(1) - ลักษณะวงศ์(2) - เกราะเพชรเจ็ดสี* - มณีนพเก้า*	เสาร์-อาทิตย์ 8.00-9.00 น. จันทร์-ศุกร์ 17.30-18.00 น.
2543	สามเศียร	- นางพญาไพร(1) - เพชรรุ่งไฟ(1) - หลวิชัย-คาวี(2) - นางสิบสอง *	เสาร์-อาทิตย์ 8.00-9.00 น. จันทร์-ศุกร์ 17.30-18.00 น.
2544	สามเศียร	- พระสุนทรโมรธา(2) - พระรถเสน(1) - แก้วหน้าม้า(3) - สี่ยอดกุมาร(2) - ดาบเจ็ดสีมณีเจ็ดแสง* - เพชรรุ่งไฟ *	เสาร์-อาทิตย์ 8.00-9.00 น. จันทร์-ศุกร์ 17.30-18.00 น.
2545	สามเศียร	- วงษ์สวรรค์(1) - อุทัยเทวี(3) - พิภพทอง(3) - นางพญาไพร* - หลวิชัย-คาวี*	เสาร์-อาทิตย์ 8.00-9.00 น. จันทร์-ศุกร์ 17.30-18.00 น.
2546	สามเศียร	- ยอดพระกลืน(3) - เทพสามฤดู(2) (ฝนสามฤดูเดิม) - มโหสถชาดก *	เสาร์-อาทิตย์ 8.00-9.00 น. จันทร์-ศุกร์ 17.30-18.00 น.
2547	สามเศียร	- สิงห์ไกรภพ(3)	เสาร์-อาทิตย์ 8.00-9.00 น.
2548	สามเศียร	- โกมินทร์(3) - กุลาแสนสวย(3) (โสนน้อยเรือนงามเดิม) - แก้วหน้าม้า*	เสาร์-อาทิตย์ 8.00-9.00 น. จันทร์-ศุกร์ 05.45-6.30 น.
2549	สามเศียร	- เกราะกายสิทธิ์(2) (เกราะเพชรเจ็ดสีเดิม) - โกมินทร์*	เสาร์-อาทิตย์ 8.00-9.00 น. จันทร์-ศุกร์ 16.30-17.00 น.

หมายเหตุ (X) หมายถึง จำนวนครั้งที่ละครถูกผลิตซ้ำ

* หมายถึง ละครที่นำมาออกอากาศซ้ำ

ช่วงเวลาการออกอากาศในช่วงแรกของละครพื้นบ้านจะแพร่ภาพในช่วงเวลาหลังข่าวภาคค่ำ (Prime Time) ทางช่อง 7 ซึ่งสามารถครองใจกลุ่มเป้าหมายทุกเพศทุกวัยได้ และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 เป็นต้นมา จึงมีการปรับเปลี่ยนเวลาในการออกอากาศไปเป็นทุกเช้าวันเสาร์ - อาทิตย์ เวลา 8.00 น. - 9.00 น. โดยประมาณ ส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายเปลี่ยนไปเป็นกลุ่มเด็กและผู้สูงอายุที่ตื่นเช้า นอกจากนั้นในปี พ.ศ. 2542 มีการนำละครพื้นบ้านที่เคยแพร่ภาพในทุกเช้าวันเสาร์ - อาทิตย์ มาฉายซ้ำในตอนเย็น วันจันทร์ - ศุกร์ เวลา 17.30 น. - 18.00 น. ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 เพื่อดึงดูดเด็กที่กลับจากโรงเรียน ซึ่งปัจจุบันได้ยกเลิกการออกอากาศในช่วงเวลานี้ไประยะหนึ่ง ต่อมาใน พ.ศ. 2548 ก็ได้ฉายละครพื้นบ้านเรื่อง "แก้วหน้าม้า" ซ้ำในเวลา 05.45 ทุกวันจันทร์ถึงศุกร์ และล่าสุดวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2549 ก็ได้นำละครเรื่อง "โกมินทร์" มาฉายซ้ำในวันจันทร์ถึงศุกร์ เวลา 16.30-17.00 น.

นอกจากการผลิตละครพื้นบ้านทางโทรทัศน์ของบริษัทสามเศียร จำกัด ซึ่งออกอากาศทางช่อง 7 ตั้งแต่ปี พ.ศ.2529 เป็นต้นมา ทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 เองก็ได้เริ่มผลิตละครพื้นบ้านทางโทรทัศน์ในปีเดียวกัน โดยการว่าจ้างบริษัทต่างๆ ผลิตละครให้ ซึ่งได้แก่ บริษัทพีดี โปรโมชัน จำกัด ประดิษฐ์ศิลป์ วิดีโอ แอนด์พิกเจอร์ จำกัด บริษัท วี.ซี.เอน โปรดักชั่น จำกัด บริษัทเอส เค แอดเวอร์ไทซิ่ง แอนด์ โปรดักชั่น จำกัด บริษัท บุษกร จำกัด บริษัท วี วิดีโอ โปรดักชั่น จำกัด บริษัทมูวี่ โปรดักชั่น จำกัด บริษัท สมาน คัมภีร์ สตูดิโอ จำกัดบริษัทไตรลักษณ์โปรดักชั่น จำกัด บริษัท ทีวีสแควร์ จำกัด (มณฑล ศิลาวินิชกุล, 2537 : 46) โดยในการผลิต บริษัทต่างๆ จะเป็นผู้เสนอเรื่องย่อ ทั้งเรื่องที่แต่งขึ้นเองหรือนำมาจากวรรณคดี นิทานพื้นบ้าน ให้ฝ่ายผลิตรายการพิจารณา ถ้าหากได้รับการเห็นชอบ บริษัทผู้ผลิตก็จะรับหน้าที่เขียนบทและถ่ายทำด้วย

สำหรับละครพื้นบ้านของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ที่ออกอากาศไปแล้วได้แก่ ชะนีน้อย สิบสองราตรี อัศวินสายรุ้ง เจ้าชายแดงโม สองอมตะมหัศจรรย์ สุดสาคร ผจญภัย กากี มะกอก เทวดา รัตนาวดำ อภินิหารแพรวแดง เจ้าหญิงอัศวิน รัตนาบาดาล สุริยคราส มายาเทวี อภินิหารทับทิมดำ เจ้าชายค่อม วรเทวี สังข์ศิลป์ชัย ลูกสาวพระอาทิตย์ เกือกแก้วพแก้ว สมิงขาวดาวทอง จักรแก้ว จักรเพชร จ้าวสมุทร รัตนาพญามาร อิเหนา ขุนช้างขุนแผน พระอภัยมณี ฝนสามฤดู อินทรัชย์ เป็นต้น ล่าสุดบริษัทเมืองละคร จำกัด ดำเนินงานโดยคุณเศรษฐา ศิระฉายา ซึ่งเป็นรายเดียวที่ผลิตละครพื้นบ้านให้แก่ทางช่อง 3

เวลาการออกอากาศของช่อง 3 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529 คือเย็นวันจันทร์ - ศุกร์ เวลา 16.45 - 17.15 น. หนึ่งเรื่อง และอีกหนึ่งเรื่องในวัน เสาร์ อาทิตย์ เวลา 6.00 - 7.00 น. จนกระทั่ง พ.ศ. 2535 ได้มีการลดเวลาออกอากาศเหลือเช้าเสาร์ อาทิตย์ 7.00 - 8.00 น.และปรับเวลาให้เร็วขึ้นในปี พ.ศ. 2537 เป็น 5.30 - 6.30 น. เปลี่ยนครั้งต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2542 เป็นจันทร์ถึงศุกร์ 17.00 - 17.30 น. จากนั้นคุณ

เศรษฐา เจ้าของบริษัทเมืองละคร หยุดฉายเป็นเวลา 5 เดือน และครั้งสุดท้ายที่ออกอากาศในปี พ.ศ. 2545 เวลา 17.00 – 17.30 น. นอกจากนี้ยังมีผู้แข่งขันสำหรับสถานีอื่นอย่างในปี พ.ศ. 2529 สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ได้เริ่มผลิตละครพื้นบ้านบ้าง และต่อมาในปี พ.ศ. 2532 สถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ได้ทำการแพร่ภาพละครพื้นบ้านเรื่องแรกคือ เรื่องปลาบู่ทอง (ศิราพร จูติฐาน, 2537 : 204) แต่ในที่สุดแล้ว ช่อง 3 ช่อง 5 กับช่อง 11 ก็ล้มเลิกการผลิตละครแนวนี้ไป

เป็นที่ทราบกันดีว่านิทานพื้นบ้านเป็นเรื่องราวของความฝัน จินตนาการ เป็นชีวิตของมนุษย์ ดังนั้น จึงขึ้นอยู่กับผู้ผลิตว่าจะใส่ความหมาย (Encode) ไດเข้าไป ต้องการบอกหรือสอนสิ่งที่เป็นมายาคติ (Myth) แบบไทย ๆ ลงไปให้แก่ผู้ชม ส่วนบทบาทต่อสังคมนั้นขึ้นอยู่กับการนำมาใช้ตราบไດที่ยังมีกลุ่มผู้ชมก็ยังมีการผลิตเรื่องราวแนวนี้ต่อไป แม้จะมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอออกไป อย่างสิงห์ไกรภพที่ผลิตมาแล้วถึง 3 ครั้ง ก็สามารถนำมาผลิตซ้ำแต่ปรับเปลี่ยนความหมายที่ต้องการแฝงลงไปแล้วนำเสนอภาพตัวแทน (Reproduction and Representation) เพราะสิ่งเปลี่ยนแปลงไปนอกเหนือจากข้อบังคับด้านผู้ผลิตแล้ว ผู้รับสารเองก็เปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน กลุ่มคนดูวัยเด็กที่โตขึ้น กลุ่มเด็กรุ่นใหม่เข้ามาแทนที่

การที่บริษัทสามเศียรนำเค้าโครงเรื่องพื้นบ้านมาผสมผสานกับเทคโนโลยีสมัยปัจจุบันนั้น นับเป็นวิวัฒนาการที่ดี ที่สื่อสมัยใหม่นำเอารูปแบบและเนื้อหาจากสื่อพื้นบ้านมาผสมผสานกัน ส่งผลให้แนวความคิดจากสื่อพื้นบ้านไหลผ่านสู่สื่อสมัยใหม่ (Intertextuality) แต่ปรับเปลี่ยนให้อยู่ในขอบเขตของสื่อพื้นบ้านประเภทนิทาน เช่น เรื่องเทพสามฤดู จะมีการนำเสนอภาพตัวแทนแบบไทย ๆ เช่น เครื่องแต่งกาย บทสนทนา การขับเสภา รวมถึงหลักคำสอนที่แฝงอยู่ด้วย เป็นต้น โดยลักษณะของนิทานพื้นบ้านจะต้องเป็นเรื่องของความฝัน จินตนาการและหลีกเลี่ยงความจริง ซึ่งการนำเสนอความหมายที่จะดึงดูดความสนใจของผู้ชม จะต้องเป็นสิ่งที่คุ้นเคยกับธรรมเนียมปฏิบัติของผู้ชม (Convention) ซึ่งสอดคล้องกับองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมของผู้ชม เช่น สามัญสำนึก พื้นความรู้ทั่วไป

แม้ในอดีตละครพื้นบ้านจะตอบสนองคนท้องถิ่นอันเป็นกลุ่มใหญ่ของประเทศเพราะเรื่องราวแบบนิทานพื้นบ้านตอบสนองความฝันของชาวบ้านที่อยากหลีกเลี่ยงความจริง (สุกัญญา สุขฉายา, สัมภาษณ์ นิตยสารอะเด, ฉบับ 42, 2547 : 51) แต่ในยุคปัจจุบันละครพื้นบ้านตอบสนองคนทุกระดับชั้น เพราะผู้ผลิตมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการผลิตต่าง ๆ เช่น สร้างเทคนิคเรื่องฉาก บทสนทนา เครื่องแต่งกาย ความเป็นแฟนตาซีให้มากกว่าเดิมเพราะเรื่องพวกนี้อยู่ในพื้นฐานชีวิต อยู่ในขนบธรรมเนียมของผู้ชมเอง และโดยส่วนใหญ่คนที่ดูละครพื้นบ้านมักจะทราบเนื้อหาของเรื่องอยู่บ้างแล้ว เพียงแต่ตามดูสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น บทพระนาง ทศนคติ ฯลฯ ผลที่ตามมาคือผู้ผลิตและผู้รับสารไม่ต้องสื่อสารกันใหม่ จุดเด่นอีกประการหนึ่งอยู่ที่บทละครโทรทัศน์ซึ่งสามเศียรให้นักเขียนบท

ละครโทรทัศน์ทั่วไปมาเขียนบทละครพื้นบ้าน เช่น คุณศัลยา สุขนิวัตดี และคุณรำพาหรือที่รู้จักในนามปากกา "ภาวิต" ที่ถนัดเขียนบทละครโทรทัศน์ เพื่อเพิ่มอรรถรสของความสนุกของละครเข้าไป

จากการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์เพื่อนำเสนอละครพื้นบ้านแสดง ให้เห็นว่าผู้ผลิตได้พยายามนำเสนอเนื้อหาให้สอดคล้อง ธรรมเนียมปฏิบัติตามประสบการณ์ทางสังคมที่ผู้ชมคุ้นเคยได้มากขึ้น โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยหลักที่ทำให้ละครพื้นบ้านทางโทรทัศน์ดำรงอยู่ ซึ่งก็คือ "ผู้ชม" ซึ่งมีทั้งผู้ชมที่ติดตามเป็นประจำและผู้ชมที่เพิ่งให้ความสนใจ โดยคุณไพรัชมั่นใจว่าละครพื้นบ้านเป็นที่ชื่นชอบของผู้ชมหลากหลายกลุ่มซึ่งอาจเป็นจำนวนที่ไม่มากแต่มีอยู่อย่างแน่นหนา มิฉะนั้นทางบริษัทคงไม่สามารถดำรงอยู่ได้จนถึงปัจจุบัน และด้วยเอกลักษณ์ของละครแนวนี้ที่แตกต่างจากละครโทรทัศน์ทั่วไป เพราะละครพื้นบ้านได้นำเสนอสาระความบันเทิงที่สอดคล้องกับความเชื่อของผู้ชมด้วยเนื้อหาที่เข้าใจได้ง่าย แม้ว่าในอดีตจะมุ่งเป้าหมายไปที่เด็ก แต่ปัจจุบันกลายเป็นละครสำหรับผู้ชมทุกกลุ่ม

"เรื่องพวกนี้ (นิทานพื้นบ้าน) เรื่องเดียวกัน...ไม่ใช่ว่าเป็นของเก่าแล้วเขาก็จะต้องเบื่อ... เพราะเมื่อประมาณ 5 - 10 ปี ผ่านไป เราก็เอากลับมาทำอีกทีหนึ่ง แล้วเราก็เรียงเรื่องสำคัญ ๆ เอาไว้ แล้วเราก็เอาเรื่องอื่นมาใส่บ้าง ที่นี่ก็เป็นระยะ ๆ" (สัมภาษณ์ คุณไพรัช สังวริบุตร, อ้างต่อจาก อัสพร มีศิลป์, 2545 : 58) จากบทสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่าละครพื้นบ้านทางโทรทัศน์มีช่วงเว้นระยะในการนำเรื่องที่โด่งดังหรือได้รับความนิยมสูงมาผลิตซ้ำโดยเว้นช่วงเวลาประมาณ 5 - 10 ปี และทุกครั้งที่ผลิตก็ได้รับการตอบรับที่ดีมาก และผลจากการที่โลกเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) ที่ได้เข้ามามีบทบาทต่อการเปิดรับข้อมูลข่าวสารของผู้คน ดังจะสังเกตได้จากปรากฏการณ์ความนิยมของผู้ชมที่มีต่อละครพื้นบ้านอย่างต่อเนื่องทั้งจากจดหมาย อีเมลล์ กระทั่ง (Webboard) ตัวอย่างเรื่องที่ได้รับนิยมนิยมและมีกระแสการตอบรับเป็นอย่างดีมาจากผู้ชมได้แก่เรื่อง "เทพสามฤดู" ซึ่งเคยออกอากาศเมื่อปี พ.ศ. 2515 ใช้ชื่อนั้นว่า "ฝนสามฤดู" ต่อมาผลิตซ้ำครั้งที่ 2 และครั้งล่าสุด พ.ศ. 2546 และได้รับความนิยมสูงมาก จากผลการลงคะแนนความนิยมละครทางช่อง 7 ผ่านอินเทอร์เน็ตมีผู้ชมโหวตคิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 41 (ข้อมูลจาก <http://dida/Webboard> : 2547) และสังเกตจากการที่บริษัทดีต้า จำกัด เป็นบริษัทที่อยู่ในเครือข่ายเดียวกับบริษัทสามเศียรได้เปิดโอกาสให้ผู้ชมได้แสดงความคิดเห็นติชมรายการของบริษัทรวมถึงละครพื้นบ้านทางโทรทัศน์ผ่าน www.dida.tv/Webboard ผู้ชมสามารถฝากข้อความถึงนักแสดง หรือติชมละครโทรทัศน์หรือละครพื้นบ้านได้ทุกเรื่อง และได้รับการตอบรับอย่างดีแม้จะเริ่มทำกระทุเมื่อปี พ.ศ. 2545 ก็ตาม แต่มีผู้ชมเข้ามาฝากข้อความและพูดคุยทางอินเทอร์เน็ตเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะเรื่อง "เทพสามฤดู" ที่มีผู้ชมละครให้ความนิยมและเข้ามาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวละครของเรื่องนี้ในกระทุของบริษัทดีต้าเป็นจำนวนมาก ยกตัวอย่างเช่น

"...ส่วนตัวก็ประทับใจตัวราหูกับสุวรรณอัมพรก็เลยติดอมนงม จนเสาร์อาทิตย์ก็เฝ้าหน้าจอแต่เช้า...นักแสดงคนอื่นก็แสดงได้ดีค่ะ รวม ๆ แล้วทุกองค์ประกอบเรื่องเทพสามฤดูจึงครองใจแฟนทั้งบ้านทั้งเมือง ถ้าเป็นไปได้ก็อยากดูอีกรอบ..."

(คุณชอบโฟนกะแยมมากนะ, Webboard 14 มี.ค. 2547)

จากข้อความในกระทู้ทางอินเทอร์เน็ตจะเห็นได้ว่าผู้รับสารมีพฤติกรรมติดตามชมละครพื้นบ้านในเรื่องเทพสามฤดู อีกทั้งยังประทับใจในตัวนักแสดง และยังทำให้ทราบว่าละครเรื่องนี้ได้รับความนิยมสูง ไม่เฉพาะระดับปัจเจกบุคคล แต่ยังขยายไปจนถึงระดับมวลชนอีกด้วย

นอกจากนี้ความนิยมชมชอบของกลุ่มผู้ชมนั้น ไม่เพียงเป็นปรากฏการณ์เด่นชัดผ่านสื่อชนิดต่างๆ เท่านั้น แม้เมื่อผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้รับสารที่มีลักษณะเชิงรุก ก็พบว่านอกจากมีความชื่นชอบและได้รับความพึงพอใจสูงแล้วยังเกิดพฤติกรรมในการรวมกลุ่มอย่างต่อเนื่อง กล่าวได้ว่า ละครพื้นบ้านเรื่องเทพสามฤดูเป็นจุดเริ่มต้นของการมีกลุ่มแฟนคลับละครพื้นบ้านเป็นครั้งแรก โดยผู้ชมรวมกลุ่มกันตั้ง เป็นกลุ่มแฟนคลับของดารานำในเรื่อง มีจำนวนสมาชิก 183 คน และยังมีการสร้างเว็บไซต์ให้นักแสดงโดยเฉพาะ www.yimsiam.com และ www.thai.net/phone Yam/James club และกลุ่มแฟนคลับได้มีการนัดพบปะสังสรรค์กัน เพื่อทำกิจกรรมร่วมกับนักแสดงที่ตนชื่นชอบอย่างไม่ขาดสาย เช่น จัดงานเลี้ยงวันเกิดหรือไปงานรับปริญญาของดารานำในเรื่อง ปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็นข้อพิสูจน์ได้ว่า ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากกลุ่มผู้รับสารระดับปัจเจกแล้วกระจายมาสู่ในระดับมวลชน

"ละครโทรทัศน์ไทย ไม่ว่าจะเป็ละครโดยทั่วไป หรือละครพื้นบ้านต่างเป็นที่ยอมรับและอยู่ในความนิยมและความสนใจของผู้ชมจำนวนมาก โดยถ้าจะพิจารณาถึงละครพื้นบ้านจะพบว่าสิ่งที่ดึงดูดผู้ชม ได้แก่ ความมีเอกลักษณ์ของไทย ทั้งในเรื่องของภาษา การแต่งกาย ขนบธรรมเนียม ประเพณี ตั้งแต่ยุคเริ่มแรกของละครพื้นบ้านทางโทรทัศน์ในปี พ.ศ. 2511 จนถึงปัจจุบัน" (อะเดย์, ไพรัช สังวริบุตร, 2547 : 92) นอกเหนือจากการผลิตละครเพื่อให้ครองใจกลุ่มผู้ชมหลากหลายกลุ่มแล้ว หากกล่าวถึงเนื้อหาหรือรูปแบบละครพื้นบ้านจะมีความแตกต่างจากละครโทรทัศน์ทั่ว ๆ ไปดังที่กล่าวไปแล้ว เพราะละครพื้นบ้านได้นำเสนอสาระความบันเทิงที่สอดคล้องกับความเชื่อของผู้ชมด้วยเนื้อหาที่เข้าใจง่าย แม้เป็นเรื่องที่เคยผลิต (Reproduction) หรือฉายซ้ำ (Rerun) ก็ยังได้รับความสนใจ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้เห็นได้ชัดเจนว่า ผู้ชมหรือผู้รับสารเป็นผู้มีบทบาทในการเลือก ตัดสินใจ ตีความจากสื่อ ตามความต้องการด้วยตนเอง (Active Viewer) มิใช่อยู่ในฐานะเป็นผู้ที่ไม่ได้เลือกรับสื่อด้วยตนเอง (Passive Viewer) อีกต่อไป โดยมีการแสดงปฏิกิริยาตอบกลับมายังผู้ผลิตเพื่อบ่งบอกความพึงพอใจเนื้อหาและอรรถรสที่ได้รับมากขึ้น และยังสามารถเรียกร้องสิ่งต่างๆ ตามความต้องการและแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ผู้ผลิตนำไปปรับปรุงให้ตรงตามความต้องการของ

ผู้ชมได้โดยตรง ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษามุมมองของผู้รับสารว่า ผู้รับสารมีลักษณะความต้องการและความปรารถนาที่มีต่อละครพื้นบ้านทางโทรทัศน์อย่างไร เพื่อให้เข้าใจถึงลักษณะความคาดหวังของผู้ชมที่มีต่อละครพื้นบ้าน ลำดับต่อมาจึงได้วิเคราะห์ลักษณะความพึงพอใจของผู้ชมที่ได้รับจากละครพื้นบ้านทางโทรทัศน์เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ผลิตในการนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการผลิตละครพื้นบ้านให้มีคุณภาพ สอดแทรกสาระและความบันเทิงแบบไทย ๆ อันจะส่งผลให้ละครพื้นบ้านสามารถดำรงอยู่และอธิบายถึงสิ่งที่ผู้ชมสามารถถอดรหัสความหมายจากการชมละครพื้นบ้านแล้วนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมต่อไปได้

ปัญหานำวิจัย

1. ความต้องการและความปรารถนาที่ผู้ชมแสวงหาจากละครพื้นบ้านทางโทรทัศน์มีลักษณะอย่างไร
2. ความพึงพอใจของผู้ชมที่ได้รับจากละครพื้นบ้านทางโทรทัศน์มีลักษณะอย่างไรบ้าง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะความต้องการและความปรารถนาที่ผู้ชมแสวงหาจากละครพื้นบ้านทางโทรทัศน์
2. เพื่อวิเคราะห์ลักษณะความพึงพอใจของผู้ชมที่ได้รับจากละครพื้นบ้านทางโทรทัศน์

ข้อสันนิษฐาน

คุณค่าและอรรถรสในเนื้อหาและเทคนิคการนำเสนอเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้ชมเกิดความนิยมชมชอบในละครพื้นบ้านทางโทรทัศน์ได้

ขอบเขตของการวิจัย

- 1) ศึกษาจากกระทู้ของผู้ชมที่มีลักษณะเป็นผู้รับสารเชิงรุก (Active Viewer) ที่มีปฏิริยาตอบสนองต่อละครพื้นบ้าน เรื่อง "เทพสามฤดู" โดยมีพฤติกรรมการรับชมอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งได้เข้ามาแสดงความคิดเห็นผ่านทางกระทู้ในเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่วันที่ 10 พฤษภาคม 2546 ถึงวันที่ 4 มกราคม 2547 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ละครเรื่องได้ออกอากาศ
- 2) ศึกษาจากละครพื้นบ้านเรื่อง "เทพสามฤดู" ที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 และถูกผลิตเป็น VCD ออกจำหน่าย

นิยามศัพท์

การคาดหวัง หมายถึง ความต้องการและความปรารถนาที่ผู้ชมแสวงหาจากละคร
พื้นบ้านทางโทรทัศน์

ความพึงพอใจ หมายถึง การได้รับการตอบสนองความต้องการและความปรารถนาของ
ผู้ชมที่ได้รับจากละครพื้นบ้านทางโทรทัศน์ตามที่แสวงหา

ผู้ชม หมายถึง กลุ่มผู้ชมที่ชมละครพื้นบ้านทางโทรทัศน์เป็นประจำสม่ำเสมอ หรือรับชม
ละครพื้นบ้านทางโทรทัศน์แล้วแสดงปฏิกิริยาตอบกลับมายังบริษัทผู้ผลิตหรือแสดงออกสู่สาธารณชน

ละครพื้นบ้านทางโทรทัศน์ หมายถึง ละครโทรทัศน์แบบหนึ่งที่มีเค้าโครงเรื่องมาจาก
นิทานพื้นบ้าน

นิทานพื้นบ้าน หมายถึง เรื่องเล่าสืบต่อกันมา เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ใช้วาจาเป็นสื่อ
ในการถ่ายทอด จึงถือคำพูดเป็นสำคัญ โดยนิทานพื้นบ้านเป็นเรื่องนานาชาติมีหลายแนว ตัวละครมี
หลายลักษณะ แต่ล้วนมีความรู้สึกนึกคิดอย่างมนุษย์ แม้ว่าตัวละครจะไม่ใช่มนุษย์แต่คิดและทำ
อย่างมนุษย์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อให้ผู้ผลิตละครประเภทพื้นบ้านสามารถพัฒนาคุณภาพให้ละครพื้นบ้านมีคุณภาพและ
ตอบสนองอรรถรสของผู้ชมในการเสพผลผลิตประเภทนี้ได้